

کتاب ماهور

مجموعه مقالات موسیقی

جلد ۳

بتهوون

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

علی تجویدی

حسین دهلوی

فرهاد فخرالدینی

علی محمد رشیدی

دکتر ساسان سینتا

حسین علیزاده

مصطفی کمال پورتراب

م.ح. آریان

خسرو جعفرزاده

محمد افتخاری

داریوش طلائی

حسین عمومی

مؤسسه فرهنگی-هنری ماهور

تهران خیابان حقوقی، شماره ۱۱۰، طبقه دوم

صندوق پستی ۴۸۶ - ۱۶۱۱۵

کتاب ماهور

مجموعه مقالات موسیقی جلد سوم

چاپ اول: زمستان ۱۳۷۲

حروفچینی: تهران نوشتار

صفحه‌آرایی: جمال طاهری

لیتوگرافی: الوان

چاپ افست: واژه

تیراژ: ۳۰۰۰

حقوق چاپ و نشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	نویسنده	عنوان
۵	علی محمد رشیدی	ردیف: فقر میراث
۱۲		نامه‌ای از ژان دورینگ
۱۷	دکتر ساسان سینتا	نادرستی‌های آشکار در ردیف ژان دورینگ
۳۰	حسین علیزاده	سیر تجدد طلبی در موسیقی ایران
۴۳	علی تجویدی	سَلْمَك و مَلْمَك (قسمت دوم)
۶۵	فرهاد فخرالدینی	شیوه ثبت و نگارش الحان یا آهنگهای موسیقی به روایت عبدالقادر مراغه‌ای
۸۲	م.ح. آریان	نوبات و موشحات اندلسی
۱۰۲	حسین دهلوی	سنتور و محدودیت صداهای آن (۲)
۱۰۹	حسین عمومی	نی تکنیک اصفهان
۱۱۴	محمد افتخاری	«قدرت نافذ، غریزه قوی و دست پر قدرت سپهبد مقتدر» در «موسیقی ایرانی و اسناد تاریخی معاصر»
۱۲۲	دکتر ساسان سینتا	موسیقی توصیفی در ساخته‌های آهنگسازان ایران و غرب
۱۳۵	مصطفی کمال پورتراب	مبانی آهنگ سازی
۱۴۶	داریوش طلائی	نقد و بررسی هنر موسیقی ایرانی
۱۵۰	خسرو جعفرزاده	یادآوری‌هایی پیرامون بررسی سه شیوه هنر تک نوازی در موسیقی ایرانی، پژوهش مجید کیانی
۱۶۰	خسرو جعفرزاده	راست پنج گاه = ماهور = گام بزرگ؟ بررسی و نقد تنوری «گام‌های موسیقی ایرانی» در کتاب «نظری به موسیقی» نوشته روح الله خالقی
۱۹۰	حسین دهلوی	سخنی کوتاه در باره ارکستر مضرابی
۱۹۸	علی محمد رشیدی	پریشان گویی يك شیدا

موسیقی کلاسیک و مجلات موسیقی

«... هنرستانهایی که پس از نزدیک به یک قرن نتوانستند نوازنده برای ارکستر سمفونی خود بوجود آورند... و نزدیک به یک قرن نتوانستند معلم موسیقی غربی برای هنرستان‌های خود خلق کنند... حتی نتوانست [نتوانستند] یک ارکستر مجلسی ایرانی در تله‌ویزیون درست کند [کنند]. آیا باز باید سکوت کرد و دندان روی جگر گذاشت تا در کتاب ماهور و مجلات دیگر راهیان آن، همان حرفهایی را تکرار کنند که چهل سال پیش بوسیله همین نویسندگان در مجله موزیک و موسیقی زده شده تا به این روز افتادیم... ص ۱۳».

**** - لطفی هنرستان عالی موسیقی (کنسرواتوار) را که در آن موسیقی کلاسیک جهانی تدریس می‌شد، با هنرستان عالی موسیقی ملی که در آن موسیقی ملی ایران آموزش داده می‌شد، یکی فرض کرده و عمر هر دو را به یک قرن رسانده است. در صورتی که عمر کنسرواتوار در سال ۱۳۵۷، پنجاه و پنج سال و عمر هنرستان موسیقی در همین سال حدود سی سال بود و بعد از این تاریخ کلاً سیستم آموزش به‌ویژه در هنرستان عالی موسیقی ما تغییر کرد و امروز فقط یک هنرستان برای پسران و یک هنرستان برای دختران با یک برنامه واحد داریم. لطفی از تربیت منظم و سیستماتیک یک نوازنده بی اطلاع است و چشم خود را بروی حقایق بسته است. ایشان باید بدانند که نوازندگان برتر موسیقی ملی ایران، کسانی مانند خانم ارفع اطرابی، هوشنگ ظریف، حسین علیزاده، داریوش طلائی، و دهها نفر دیگر از شاگردان هنرستان موسیقی ملی بوده‌اند که خود نیز شاگردان زیادی تربیت کرده‌اند؛ جالب آنکه خود آقای لطفی در کلاسهای شبانه همین هنرستان ۵ سال آموزش دیده است. دیگر آنکه انگ غربی و فرنگی زدن به موسیقی کلاسیک جهانی که از قله‌های رفیع فرهنگ بشری است، ناشی از تعصب ایشان و خام‌اندیشانی چون ایشان است. بتهوون، موزار، شوپن، شوبرت، برلیوز، چایکوفسکی، مانوئل دوفایا، استراوینسکی، واگنر و صدها موسیقی‌دان دیگر، به این کره خاکی تعلق دارند، نه به ملت و نژاد خاصی از این دنیا.**

سؤال دیگری که لطفی باید به آن پاسخ دهد، این است که حال و روز فعلی ایشان چه ارتباطی به کتاب ماهور و مجله موسیقی و مجله موزیک ایران دارد که این چنین با غیظ و عصبانیت از این سه نشریه یاد می‌کند. مجله موزیک ایران در دوازده سال انتشار خود به دفاع از موسیقی ملی ایران پرداخت و با ابتدال زمانه مبارزه کرد و موسیقی‌دانان ایران و جهان را معرفی کرد. با بی‌مایگان، جاهلان و مطرب‌صفتان در افتاد و از تطور و تکامل در موسیقی ایران جانبداری کرد. مجله موسیقی نیز با مقالات تحقیقی درباره موسیقی ایران و جهان، سطح آگاهی موسیقی‌دانان و دستداران این هنر را ارتقاء داد و امروز ماهور با انتشار دو کتاب با آراء و عقاید نویسندگان

مختلف جای خود را بین موسیقی دانان و دستداران هنر موسیقی باز کرده و با نویسندگان قدیمی و تازه نفس در سطحی دیگر و در شرایط تاریخی خاص به تلاش خود ادامه می دهد. بر کسی پوشیده نیست که دوره های مجله موزیک ایران و مجله موسیقی، امروز به عنوان مرجع مورد استفاده طالبان موسیقی است.

در پایان این مقاله لازم به تذکر است که با تمام انتقادی که به طرز فکر و طرز عمل لطفی داریم، برای ایشان به عنوان یک موسیقی دان احترام قائلیم و امیدواریم وسائلی فراهم شود که ایشان به وطن بازگردند و دوباره صدای دلنواز تارشان در فضای این مرز و بوم، طنین افکند.

مؤسسہ فرهنگی هنری ماہور